

RAAP BELGIË – RAPPORT 698

ARCHEOLOGIE NOTA

Vloethemveld noordoost te Jabbeke

[PROGRAMMA VAN MAATREGELEN]

Bureauonderzoek – 2021E186

Landschappelijk bodemonderzoek – 2021F141

[COLOFON]

[TITEL] Archeologienota Vloethemveld noordoost te Jabbeke (Archeologisch Vooronderzoek)
Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek - 2021E186
Landschappelijk bodemonderzoek - 2021F141

[VERSIE] 05-07-2021

[AUTEUR(S)] N. Baeyens, F. Philipsen

[PROJECTLEIDER] M. Van De Vijver

[PROJECTMEDEWERKERS]

[PROJECTBEGELEIDER]

[AARDKUNDIGE] F. Philipsen

[RAAPPROJECT] JAW001

[ERKEND ARCHEOLOOG] RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

[BEWAARPLAATS DOCUMENTATIE] RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

[BEVOEGD GEZAG] Agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
Telefoon 09/311 56 20
E-mail: raap@raap.be
Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2021

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	2
1 Gemotiveerd advies - geen vervolg.....	3
1.1 Samenvatting van het vooronderzoek.....	3
1.2 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.....	4
2 Programma van maatregelen.....	5
3 Bibliografie.....	6

1 GEMOTIVEERD ADVIES – GEEN VERVOLG

1.1 SAMENVATTING VAN HET VOORONDERZOEK

RAAP België voerde een archeologisch vooronderzoek uit in het plangebied Vloethemveld noordoost te Jabbeke. Dit gebeurde in functie van het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.

Het archeologisch vooronderzoek had tot doel na te gaan of er kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Er zijn gegevens verzameld over de aardkundige, archeologische en historische context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed. Deze onderzoekstappen hebben geleid tot een advies.

Het plangebied (ca. 8ha) bevindt zich binnen het natuurdomein Vloethemveld, gelegen in Snellegem dat een deelgemeente van Jabbeke vormt. Momenteel is het in gebruik als weiland met centraal een dreef die van noord naar zuid over het terrein loopt. In functie van de creatie van een verbeterde ecologische waarde van het terrein zullen een aantal ingrepen plaatsvinden. Een bestaande dreef wordt opgehoogd om een oostelijke zone van het plangebied af te sluiten zodanig dit onder water kan komen te staan. Ook worden een achttal laantjes uitgegraven. Deze zijn ca. 7m breed, en zullen met een zachte helling 30cm diep reiken tot +9,60m TAW. In totaal kennen deze uit te graven laantjes een oppervlakte van 9.340m². Daarnaast zullen enkele dijkes voorzien worden van ca. 3m breed, die een oppervlakte van ca. 650m² beslaan.

Landschappelijk gezien bevindt het plangebied zich in een overgangszone van een beekdal naar een heuvel (De Keiorum) die zich ten oosten van het plangebied bevindt. Hierdoor is er een hoogteverschil binnen het plangebied van ca. 2 meter. Het laagste punt ligt in het uiterste noordwesten op 9,6 m +TAW, terwijl de meest oostelijke hoek op 11,6m ligt. Het grootste, centrale deel van het plangebied is echter relatief vlak en bevindt zich op circa 10,0 tot 10,5m. Aan zowel de zuidelijke als de noordelijke zijde van het plangebied bevinden zich beekjes of slootjes die behoren tot het stroomgebied van de Jabbeekse Beek. De bodem is opgebouwd in een 4 tot 6m dik Quartair dek, dat bestaat uit eolische, hoofdzakelijk zandige, afzettingen uit het Weichseliaan of het Vroege Holoceen. Volgens de bodemkaart is een podzol (-achtig) bodemprofiel (Zdh) tot ontwikkeling gekomen dat mogelijk door landbouwactiviteit is begonnen vervallen. Een kronkelende strook van NW naar ZO ter hoogte van het plangebied vormt natte bodems zonder profielopbouw (Sep). Deze strook valt samen met de westelijke flank van de heuvel die ten oosten van het plangebied ligt.

Historisch gezien is Snellegem gekend voor zijn Merovingische oorsprong. In de omgeving van het plangebied zijn dan ook relatief veel archeologische sporen en vondsten uit de vroege en volle middeleeuwen gekend. Wat de perioden voor de middeleeuwen betreft zijn in de omgeving enkele sites uit de metaaltijden en Romeinse periode gekend. Echter was het plangebied zelf wellicht gedurende de middeleeuwen op ongecultiveerde woeste gronden gelegen. Historische kaarten tonen dat het plangebied pas in de 19de eeuw in ontwikkeling werd genomen. Sindsdien is het als landbouw en akkerland, en later natuurgebied in gebruik genomen.

De geplande ingrepen zijn mogelijk bedreigend voor het bodemarchief. De grootste impact wordt veroorzaakt door het graven van de 30cm diepe en 7m brede laantjes. Deze zijn echter ingepland op (oude) perceelsgrenzen, waarschijnlijk in lijn van gedempte perceelsgrachten. Het is hierdoor waarschijnlijk dat de bodemingrepen weinig tot geen negatieve impact op het bodemarchief zullen uitoefenen. Het is echter onmogelijk om dit op basis van een bureaustudie aan te tonen en het is om deze reden dat er naast de desktopstudie ook een landschappelijk bodemonderzoek werd uitgevoerd.

Het landschappelijke bodemonderzoek heeft uitgewezen dat er ter hoogte van de geplande ingrepen zeer beschadigde bodemprofielen voorkomen. Het (post-) podzolprofiel dat in een groot deel van de boringen werd verwacht bleek volledig verdwenen te zijn behalve in één boring, waar slechts een klein restant kon worden herkend. Dit betekent dat het archeologische niveau ter hoogte van de geplande werken vrijwel volledig verstoord is en dat er dus geen kans is op het aantreffen van een intacte artefactenvindplaats van jagers-verzamelaars.

Dit impliceert ook dat de verwachting voor sporensites laag blijft en zelfs verlaagd. Bovendien zou verder onderzoek naar sporensites ter hoogte van de geplande werken geen concrete kenniswinst opleveren: een (aantal) lijntraject(en) van slechts 7 meter breed levert betrekkelijk weinig ruimtelijke informatie op over de aangetroffen sporen.

Om bovenstaande argumenten adviseert RAAP België **geen aanvullend archeologisch vooronderzoek** in het kader van de omgevingsvergunningaanvraag.

1.2 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Tijdens het bureauonderzoek en het landschappelijke bodemonderzoek zijn de noodzakelijke landschappelijke, archeologische en historische data geraadpleegd. Op basis van deze gegevens is een uitspraak gedaan worden over de aan-/afwezigheid van archeologisch erfgoed. Er is een archeologische verwachting opgesteld en de afweging voor de noodzaak tot verder vooronderzoek heeft een voldoende gefundeerde conclusie opgeleverd.

De geplande werkzaamheden zullen geen impact hebben op eventueel aanwezige archeologische resten. Immers is ter hoogte van de geplande werken de bodem al in grote mate verstoord en zullen de geplande werken een zeer beperkte impact hebben op het nog intacte deel van de bodem.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Er wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

Wel blijft de meldingsplicht gelden bij toevalsvondsten (ofwel de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013). Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.

3 BIBLIOGRAFIE

UITGEGEVEN BRONNEN:

ONUITGEGEVEN BRONNEN:

GERAADPLEEGDE WEBSITES:

GERAADPLEEGD KAARTMATERIAAL:

AGIV (2021a) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Grootschalig Referentiebestand (GRB). Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162>.

AGIV (2021b) Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. 2020.03. agentschap Informatie Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.

OVERIGE BRONNEN: